

בכל מערבין פרק שלישי עירובין

למ.

עין משפט נר מצוה

צה א ב מ"י פ"ח מהל'
עירובין הלכה ט
טו"ע פ"ח מ"י מ"ח סעיף
ז:
צו ג מ"י ט"ז הלכה ה
טו"ע ט"ז פ"ח:
ד [מ"י פ"ח מהל' יו"ט
ה' כד טו"ע פ"ח ס'
מקני סעיף ה וסמן מר
סעיף א:]

רבינו חננאל

לא יטייל אדם על פתח
מדינה כדי שתתשך ויכנס
למרחץ, מיד הוא הדר
ביה, ודחינו לוי לעולם
הזה שמיצא ליה הא
מיתא דאדעתא דהכי
מטייל ולפיכך אסור. אבל
הכא לא מוכחא מילתא,
(דצורבא) [דאי צורבא]
מרבנן הוא האי דאדיל
ויתב ההם מאן דחוי
ליה א' שמעתא משכחיה,
ואתא הכא לעיניו בה.
אי עס הארץ [הוא]
וא' חמרא אירכס ליה
ואתא הכא לאדוריה.
גופא אמר רב יהוד'
עירב ברבלין בראשון
מערב ברגליי בשיני. עירב
בפת בראשון מערב בפת
בשיני. עירב [ברבלין]
[בפת] בראשון מערב
בשיני. [ברבלין] [ב]שיני.
עירב [בפת] [ברבלין]
בראשון אינו מערב בפת
בשיני. לפי שאין מערבין
בתחילה בפת ביום השני.
עירב בפת בראשון מערב
בשיני. אמר שמואל
ובאותו הפת. אמר רב
אשי מתני' נמי דיקא שאין
מערבין בשיני אלא בפת
שעירב בו בראשון, דחנן
כיצד הוא עושה מוליכין
בראשון כר'. מתני' ר'
יהודה אומר ראש השנה
שהיה ירא שמא תתעבר
עירובין וא' ויחנן כן
היה עושה. אמר ר' יוסי
אמר להם ר' יוסי אי
אתם מודים שם באו
עדים מן המנחה ולמעלה
שנוהגין אותו היום קדש
ולמחר קדש. הנה אע"ג
דנתעבר החדש תרווייהו
קדושה אחת היא.

ובן ביצה שגולדה ביום ראשון. פי' לא הודו לו שחלל אפילו בשני
קדושה אחת היא ובריש צ"ה (דף ג.) דפריך למאן דגזר צ"ה
משום משקין שזו קשה דר' יהודה דהכא ארצני יהודה דפ' חצית
(שבת קמג.) דתנן ר' יהודה אומר אם לאוכלין היוצא מהן מותר ומשני
אמר ר' יוחנן מוחלטת השיטה נרין
לומר הריהו דחצית מחליף דהך דהכא
אם היה מחליף לא היה מרויח כלום
דרבנן מממירי טפי והא דאמר רבי
יוחנן צ"ב חצית (דף קמג.) הלכה כר'
יהודה היינו לפי מה שהיתה המשנה
שניה דאמר בהגזל ע"ש (ב"ק דף יז:)
ולמאי דלפיתו ומיתו הלכה כר"מ
וצלחו הכי אין סביר להפוך כאן כל
הצוות ואין להאריך ט:

מודים חכמים דר' אליעזר. ומה
דסבת חכמים הפוסה
ממה דקי"ל כרז דפסיק לעיל כד'
זקנים דשבת יו"ט צ' קדושות הן
וצ"י ימים טובים של ר"ה קי"ל נמי
כוותיה דגולה צוה אסורה צוה וסינו
אפכא מסבת חכמים: **א' אתם**
מודים א' שאם באו עדים ב'. (מה
לרצה דלמחר צ"ב דצ"ה (דף ה.)
מתקנת רבי יוחנן ז' זכאי שהתקין
שהיו מקבלין עדות החדש כל היום
כולו צ"ה שרי ופי לא נתקנו ר' יוסי
ור' יהודה אלא בזמן שזהמ"ק קיים ולא
לדורות וי"ל דנפקא מינה אף על גב
דפליגי צ"י בזמן שזהמ"ק קיים
דנשמע לעיל דקמי שיהי ירא
שלא תתעבר מ"מ נפקא מינה
פלוגמיהו גבי לאחר חורבן לבני צבל
דהא דקאמר רבה מתקנת ריב"ז
צ"ה שריא היינו דוקא לבני א"י
דקמתי התם צהדיא הא לן והא להו
לפי שיש להם היכרא שגשגתה להן
המנהג אחר חורבן שהיו מקבלין
עדות כל היום אבל לבני צבל שלא
נשתנה להם המנהג דלעולם עושין צ'
ימים צ"ה אסורה דכמו שזמן
שזהמ"ק קיים היה נמשך להם צ' ימים
קדושה אחת הוא הדין לאחר חורבן
דאין ניכר להם שום שינוי צין קודם
חורבן צין לאחר חורבן והא דקאמר
לקמן וכן היה רבי יוסי אומר צ"י
ימים טובים של גליות ומפירי רבא
דה"ק וכן היה רבי יוסי אומר בשני
ימים טובים של ר"ה בגולה לאו היינו
אליבא דרבה דלגידה עיקר פלוגמיהו
בהכי אלא רבא לטעמיה דאמר פ"ק
דצ"ה (דף ה.) אף מתקנת ריב"ז ואילך
צ"ה אסורה דמי לא מודה ריב"ז שם

באו עדים מן המנחה ולמעלה פירוש סמוך לחשיכה כל כך שאין שהות
ביום כדי לקבל עדות שנוהגין היום קדש ולמחר קדש שאל"פ שידעין
שלא יקדשוהו היום אלמלא קדושה אחת היא שאל"פ שצטלה תקנתא
ראשונה אחר חורבן שהיו מקבלין עדות החדש כל היום מסתמא לא
נטלה לגמרי דבנפמן לחשיכה אין פנאי לקבל עדות ונוהגין אותו היום קדש
כו' ורש"י ורבינו חננאל פירשו שם כל אחד ואחד לפי שיטת גירסתו
ול"נ

באו עדים מן המנחה ולמעלה פירוש סמוך לחשיכה כל כך שאין שהות
ביום כדי לקבל עדות שנוהגין היום קדש ולמחר קדש שאל"פ שידעין
שלא יקדשוהו היום אלמלא קדושה אחת היא שאל"פ שצטלה תקנתא
ראשונה אחר חורבן שהיו מקבלין עדות החדש כל היום מסתמא לא
נטלה לגמרי דבנפמן לחשיכה אין פנאי לקבל עדות ונוהגין אותו היום קדש
כו' ורש"י ורבינו חננאל פירשו שם כל אחד ואחד לפי שיטת גירסתו
ול"נ

לא יטייל אדם. בשבת או ציו"ט סמוך לחשיכה עד פתח מדינה כדי
להתקרב למרחץ להיות מזומן ליכנס כשתחשך מיד. אלמלא אף על גב
דהילוך גרידא עבד ולא אמר מידי אסור וגבי עירובין אי צדיצורא
הוא אסור משום הכנה בשמיקותא נמי הוא אסור: מוכחא מילתא.

לא יטייל אדם על פתח מדינה כדי שיכנס
למרחץ מיד הדר ביה ולא היא שמע ליה
ולא הדר ביה התם מוכחא מילתא הכא לאו
מוכחא מילתא היא אי צורבא מרבנן הוא
אמר' שמעתא משכחיה ואי עם הארץ הוא
אמר' חמרא אירכס ליה גופא אמר רב יהודה
עירב ברגליי ביום ראשון מערב ברגליי
בשני עירב בפת ביום ראשון מערב בפת
ביום שני עירב בפת בראשון מערב ברגליי
בשני עירב ברגליי בראשון אין מערב בפת
ביום ראשון מערב בפת ביום שני
אמר שמואל = ובאותה הפת אמר רב אשי
דיקא נמי מתני' דתני ^ה כיצד הוא עושה
מוליכו בראשון ומחשיך עליו וגומלו ובא
לו בשני מחשיך עליו ואוכלו ובא לו ורבנן
דילמא התם ^ו עצה טובה קמ"ל: **מתני' ר'**
יהודה אומר ראש השנה שהיה ירא שמא
תתעבר מערב אדם שני עירובין ואומר
(ה) עירובי א' בראשון למזרח ובשני למערב
בראשון למערב ובשני למזרח עירובי
בראשון ובשני כבני עירי עירובי בשני
ובראשון כבני עירי: ולא הודו לו חכמים ו
עוד
אמר ר' יהודה מתנה אדם על הכלכלה ביו"ט
ראשון ואוכלה בשני וכן ביצה שגולדה
בראשון ואכלה בשני י' ולא הודו לו חכמים ר'
דבא בן הרבנים אומר העובר לפני התיבה
ביו"ט של ר"ה אומר החליצנו ה' אלהינו את
יום ראש החדש הזה אם היום אם למחר
ולמחר הוא אומר אם היום אם אמש ולא
הודו לו חכמים: ג' מאן לא הודו לו
אמר רב ר' יוסי היא דתניא ^ה מודים חכמים
לר"א בר"ה שהיה ירא שמא תתעבר מערב
אדם שני עירובין ואומר עירובי בראשון
למזרח ובשני למערב בראשון למערב
ובשני למזרח עירובי בראשון ובשני כבני
עירי עירובי בשני ובראשון כבני עירי ר'
יוסי אומר אמר להן ר' יוסי אי אתם מודים
א' שאם באו עדים מן המנחה ולמעלה
שנוהגין אותו היום קדש ולמחר קדש
ורבנן

לא יטייל אדם. בשבת או ציו"ט סמוך לחשיכה עד פתח מדינה כדי
להתקרב למרחץ להיות מזומן ליכנס כשתחשך מיד. אלמלא אף על גב
דהילוך גרידא עבד ולא אמר מידי אסור וגבי עירובין אי צדיצורא
הוא אסור משום הכנה בשמיקותא נמי הוא אסור: מוכחא מילתא.
מאי צעי בשדרו אם לא לידע מה
המדינה אבל חוץ לעיר עד התחום
לא מוכחא מילתא דלערוצי לנזרך
מחר קאזיל ולא מסקי אינשי אדעתיהו
אלא אי צורבא מרבנן הוא אמרינן
שמעתא משכחיה שמהרר צה ואין
דעתו עליו: **חמרא אירכס ליה.**
ואזיל לעיוני דאפילו בשבת מותר
להשיבו מתוך התחום לציתו אבל מידי
דאסיר ליה למיעבד צצבת אסיר ליה
לזמוני נפשיה להווא מידי: **עירב**
צפס צראשון. ונאכל עירובו מערב
ברגליי בשני: שאין מערבין צפסיה
צפת. מ"ט צצבת משום הכנה דקרי
ליה השתא שם עירוב: דיקא נמי.
בצאותה פת דקרא עליה שם מאתמול
והשתא קא שטיק אבל לא צפת אחרת
דצעי למיקרי שם עירוב השתא:
ורבנן. אצ"י ורבה צר חנן דקא מתמיה
לעילי' אהכנה דרבה ולא ילפי מהא
מתני' דדיקא כוותיה דמשמע צפת
אחרת לא אלמלא הכנה היא: אמרי
נך דילמא. מתני' עצה טובה קמ"ל
הא דקמתי נוטלו וצלו לא ילפי אלא
ויפסיד פתו ויטיר צצבת צצחת ולעולם
אי צעי מערב צצחת ודקמתי אין
עירוב לשני צקנייה קמיתא קאמר
אי לא הדר מערב: **מתני' שם**
ספספס. בגולה קמיתרי. שם יעשו
צ"ד הגדול אלוו מעובר ויהיו שני
ימים טובים והוא נרין לרין צראשון
לדא אחד וצעי לדא אחד: **מערב שני**
עירובין. ומניחן צעי"ט זה לכאן וזה
לכאן ואומר כו' דלעיל [לח.]: ולא הודו
לו חכמים. דקצברי קדושה אחת הן:
מתה אדם על הכלכלה. של טבל
צ"ט ראשון של ר"ה ואומר אם היום
חול תהא זו תרומה על אלו ואם היום
קדש אין צצברי כלום דאין מגביהין
תרומה צ"ט דשבת דרבנן היא
צמסכת צ"ה ^ה ולמחר אומר אם
אתמול קדש והיום חול תהא זו
שאלמתי אתמול תרומה על אלו ואם
היום קדש ואתמול חול כבר היא
המתקנת ומשייר התרומה: ולא הודו

לו חכמים. דקצברי דתרייהו קדושה אחת היא ואין מגביהין צון
תרומה: החליצנו. ורזנו. והחליצנו כמו נחלץ חושים (במדבר ג'): אם
היום אם מחר. אם היום הוא החליצנו היום ואם מחר מחר: ולא הודו
לו חכמים. צגמ' [מ.] מפרש אי אתנאה קאי וקא צברי לאו ספק הוא אלא
יוס ראשון הוא ראש חדש או אזכרון קאי וקצברי דאין מזכירין של
ר"ח צראש השנה: ג' מודים חכמים. אע"ג דפליגי עליה דר"א
בשבת ויו"ט הכא מודו דב' ימים טובים של ר"ה צ' קדושות הן דחד
מייניהו וא' ומשום דקצברי דלא ידעין אי עבדוהו צ"ד קדשו ירמא צ"ד קדשו
לכו: ור' יוסי אומר. דקצבר לאו משום ספיקא דשמא צאו עדים ציוס ל' ספק ציוס ל"א לחודיה איתקון אלא אף משום שאל"פ שידעין
המנחה ולמעלה איתקון דתרייהו קדישי דאמור רבנן שהיו מצפין ציוס ל' של אלוו שמא יצאו עדים שגלית הלצנה צו ויקדשו צ"ד את החדש
היום ונוהגין אותו היום קדש שאל"פ הוא ותניא תמיד של ר"ה שחרית קרב כהלכתו תמיד של חול ושיר של חול המתוקן ליום צהשיר
שהיו הלויים חומרים צמקש ציוס הראשון כו' [תמיד פ"ו מ"י] צתמיד של צין הערבים אומר שיר אחר הקירויי מסבל שגמו [מהליל פאן] דלאמרינן צפיק
צתמר של ר"ה (ר' ז'): ואם צאו עדים אחר תמיד של צין הערבים שצבר קרב צשיר של חול תיקנו שהיה מקדשין החדש מחר ומיום
המחרת מונין קציעתו כדי לומר שיר הראוי ליי"ט ומ"מ גמר יוס שלשים נוהגין קצין כחתלתו שכן תקנו שהיה נוהגין אותו היום קדש
ואפילו גמר של יוס ואל"פ שידעין שידעה ליום המחרת ולמחר קדש והרמקוסין קדש צוהגין שני ימים טובים לאו משום ספק נראה
לצנה ציוס ל' והיו שני חול ספק ציוס ל"א והיו ראשון חול קא עבדי אלא משום שאל"פ עדים אחר תמיד של צין הערבים ונהגו צ"ד שיהיו
קדש קא עבדי אלמלא שניהן קדש: אי אסם מודים כו'. כדפרישית. אלמלא אן דרחיקין מ"ד מספקא לן דילמא הכי הוה ותרוייהו קדש:

א) [לעיל לת. ע"ש].
ב) [כתובות פא: יז: לו].
ג) [מ"י פ"ח מהל' יו"ט].
ד) [מ"י פ"ח מהל' יו"ט].
ה) [מ"י פ"ח מהל' יו"ט].
ו) [מ"י פ"ח מהל' יו"ט].
ז) [מ"י פ"ח מהל' יו"ט].
ח) [מ"י פ"ח מהל' יו"ט].
ט) [מ"י פ"ח מהל' יו"ט].
י) [מ"י פ"ח מהל' יו"ט].

הגהות הב"ח

(א) במשנה ואומר אם
עירובי כ"ל וכן צמ':

מוסף רש"י

מערב אדם שני
עירובין. דקצברי שני
קדושות הן. אחד חול ואחד
יום טוב ולא ידעין אי חול
והי יו"ט (ביצה ג.) מתנה
אדם על הכלכלה. למה
מילתא נמי הו' שם
קדושות. הריהו לו כלכלה
של פירות טבל ושמא ולא
עירב מערב יו"ט, ותנן
(ביצה לו:) אין מגביהין
תרומות ומעשרות צו"ט,
מעשר צו"ט צתנא ואומר
אם היום חול ולמחר קדש
יהיו אלו תרומה ומעשרות
על אלו, ואם היום קדש אין
דצברי כלום ונתן צין
סמך, ולמחרת מחר ואומר
כן אם היום חול ואתמול
קדש יהיו אלו תרומה על
ההוא, ואם היום קדש
ואתמול חול הרי נעשה
תרומה מאתמול וממה
נפמן נתקנו (ביצה ג.)
שנוהגין אותו היום
קדש ולמחר קדש.
אע"ג דתנן (ר' יוחנן כן
וצא) לקבל עדות החדש כל
היום להיות מונין למעדות
מן הראשון ואפילו צאו
עדים לאחר המנחה, אבל
למעשות יו"ט שני לא
נעקרה תקנה ראשונה
ממקומה (ביצה ה.).